

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД

01. 09. 2014. - 31. 08 2018. г.

(први, други, трећи и четврти разред)

Република Србија
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
Број: 569/1
Датум: 23.06.2014.
Зајечар

На основу члана 52. став 2 Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/09, 52/11 и 55/13), члана 10. став 5 Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број 55/13) и члана 60. Статута Техничке школе у Зајечару, Школски одбор Техничке школе у Зајечару на седници одржаној 23. 06. 2014. године доноси

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У ЗАЈЕЧАРУ

1. Доноси се Школски програм Техничке школе у Зајечару који важи за период од 01.09. 2014 до 31.08.2018. године.

Школски програм је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Дејан Живановић

УВОД

Школски програм чине сви садржаји, процеси и активности који имају за циљ остваривање образовно-васпитних задатака и сврху да промовишу интелектуални, лични, друштвени и физички развој ученика.

При изради Школског програма стављен је акценат на специфичност стручне школе и средине у коју школа делује. Према томе, полазиште рада на садржајима Школског програма јесу потребе и интереси наших ученика, њихових родитеља и локалне заједнице, у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ

Настава и други видови образовно васпитног рада остварују се на основу:

- Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009),
- Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 52/11 и 55/2013),
- Закона о средњој школи („Сл. гласник РС“, број 55/2013),
- Закона о уџбеницима и другим наставним средствима ("Службени гласник РС", број 72/09),
- Правилника о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 6/90),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о плану образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним школама и уметничким школама ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 3/2001, 2/2002, 8/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 1/2005, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/06, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010, 11/2013, 14/2013, 5/2014-I и 5/2014-II),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93, 1/94, 5/98, 08/98, 3/02, 13/02, 11/03, 22/04, 20/07, 10/13, 11/13 и 14/13),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 3/93),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/94, 3/95, 1/96, 8/96, 5/97, 20/97, 6/98, 8/98, 3/99, 1/01, 9/02, 9/03, 22/04, 1/05, 9/13, 11/13 и 14/13),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/93),

- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/94, 1/95, 7/95, 7/96, 3/01, 8/02, 3/03, 1/05, 7/05, 2/07, 4/07, 3/13, 11/13 и 14/13),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада остало – личне услуге („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/90),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада остало – личне услуге („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/93, 13/02, 3/07, 7/13, 11/13 и 14/13),
- Правилника о наставном плану и програму огледа за образовни профил техничар мехатронике („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 9/07, 6/10, 11/10 и 5/11),
- Правилника о наставном плану и програму огледа за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/12)
- Правилника о наставном плану и програму огледа за образовне профиле електротехничар за електронику на возилима и аутоелектричар („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 13/04, 12/05, 8/06, 3/07 и 2/13),
- Правилника о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/91),
- Стручног упутства о организовању такмичења и смотри ученика средњих школа (Министар просвете, у Београду, 23.1.2007. године, Број 110-00-304/2007-11),
- Правилника о оцењивању ученика у средњој школи („Службени гласник РС", број 33/99 и 108/03).
- Правилника о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС", број 7/11),
- Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС", број 117/13),
- Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС", број 30/10)
- Општег педагошко - дидактичка упутства о остваривању садржаја програма у средњим школама („Сл. гласник РС - Просветни гласник", 5/91),

2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

2.1. СВРХА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање потребних знања, вештина и ставова неопходних за живот у савременом друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

- Образовање ученика за занимања која ће им омогућити рад на одговарајућим пословима у привреди и наставак школовања на струковним и академским студијама.

2.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Развој интелектуалних капацитета и знања ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања
- Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву
- Развијање код ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности

3. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- електротехничар рачунара
- електротехничар енергетике
- електротехничар за електронику на возилима
- електротехничар за електронику на возилима - оглед
- техничар мехатронике
- техничар мехатронике - оглед
- електротехничар информационих технологија - оглед

Образовни профили – трогодишење школовање:

- електромеханичар за термичке и расхладне уређаје
- електромонтер мрежа и постројења

ПОДРУЧЈЕ РАДА: МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- машински техничар за компјутерско конструисање

Образовни профили – трогодишење школовање:

- аутомеханичар
- механичар грејне и расхладне технике

ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- техничар друмског саобраћаја

Образовни профили – трогодишење школовање:

- возач моторних возила

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЛИЧНЕ УСЛУГЕ

Образовни профили – трогодишење школовање:

- женски фризер

Сви програми образовања и васпитања остварују се на српском језику.

4. ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗНИХ, ОБАВЕЗНИХ – ИЗБОРНИХ, ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО ПОДРУЧЈИМА РАДА И ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА

4.1. ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили:

- електротехничар рачунара
- електротехничар енергетике
- електротехничар за електронику на возилима
- техничар мехатронике
- електромеханичар за термичке и расхладне уређаје
- електромонтер мрежа и постројења

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

4.1.1. Општеобразовни предмети за образовне профиле електротехничар рачунара и електротехничар енергетике

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	111	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62
3	Историја	2	74	2	74				
4	Географија	2	74						
5	Музичка уметност	1	37						
6	Ликовна култура			1	37				
7	Социологија					2	70		
8	Устав и права грађана							1	31
9	Филозофија							2	62
10	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	70	2	62
11	Математика	4	148	4	148	4	140	4	124
12	Рачунарство и информатика	2*	74*						
13	Физика	2	74	2	74				
14	Хемија	2	74						
15	Биологија	2	74						

* вежбе

4.1.2. Изборни предмет за образовне профиле електротехничар рачунара и електротехничар енергетике

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

4.1.3. Стручни предмети за образовни профил електротехничар рачунара

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Основе електротехнике	3	1	111	37	3		111											
2	Рачунарска графика и мултимедија		2		74														
3	Електротехнички материјали					1		37											
4	Примена рачунара у електротехници						2		74										
5	Електрична мерења					1	1	37	37										
6	Мерења у електроници									2	1	70	35						
7	Електроника I					3	1	111	37										
8	Електроника II									2	1	70	35						
9	Дигитална електроника									2	1	70	35						
10	Економика и организација предузећа													2		62			
11	Програмирање					1	1	37	37	2	2	70	70	30	2	2	62	62	30
12	Рачунари									2	1	70	35	30	3	2	93	62	30
13	Електроенергетика									2		70							
14	Рачунарске мреже и комуникације														2	1	62	31	
15	Основе аутоматског управљања														3	1	93	31	30
16	Практична настава		2		74		2		74										

4.1.4. Стручни предмети за образовни профил електротехничар енергетике

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Основе електротехнике	4		148		3		111											
2	Техничко цртање са нацртном геометријом		2		74														
3	Електротехнички материјали					1		37											
4	Примена рачунара у електротехници						2		74										
5	Електрична мерења					2	1	74	37										
6	Електроника					2	1	74	37										
7	Мерења у електроенергетици									2	1	70	35						
8	Енергетска електроника									2	1	70	35						
9	Економика и организација предузећа														2		62		
10	Електричне инсталације и осветљење					2		74		2	1	70	35						
11	Електричне машине са испитивањем									2	1	70	35		2	1	62	31	
12	Електричне мреже									2		70			2	1	62	31	42
13	Електрична постројења									2		70			2	1	62	31	48
14	Основе аутоматског управљања														2	1	62	31	
15	Основе машинства														2		62		
16	Практична настава		2		74		2		74		2		70	60					

4.1.6. Општеобразовни, општестручни, стручни и изборни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима и електротехничар за електронику на возилима - оглед

	I РАЗРЕД		II РАЗРЕД		III РАЗРЕД		IV РАЗРЕД		УКУПНО	
	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
A: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ										
1. Српски језик и књижевност	3	111	2	74	2	70	2	62	9	317
2. Страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62	8	280
3. Физичко васпитање	2	74	2	74	2	70	2	62	8	280
B: ОПШТЕСТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ										
1. Математика	4	148	3	111	2	70	2	62	11	391
2. Физика	2	74	2	74					4	148
3. Рачунарство и информатика	2	74							2	74
4. Предузетништво							2	62	2	62
V: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ										
1. Конструкциони материјали	3	111							3	111
2. Електротехнички материјали	3	111							3	111
3. Техничко цртање	2	74							2	74
4. Основе машинства	2	74							2	74
5. Основе електротехнике	5	185	3	111					8	296
6. Мотори СУС и моторна возила			3	111	3	105			6	216
7. Електроника			3	111	3	105			6	216
8. Електрични и електронски системи на возилу			10	370	16	620	19	679	45	1669

4.1.7. Изборни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима и електротехничар за електронику на возилима - оглед

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **два изборна предмета предвиђена Програмом огледа** – сваки по 1 час или **један изборни предмет** са недељним фондом од 2 часа.

Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Музичка уметност	1	37						
2	Ликовна култура	1	37						
3	Други страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62
4	Историја	2	74	2	74	2	70	2	62
5	Индустријска географија у електротехници	1	37						
6	Хемија	2	74						
7	Биологија	2	74						
8	Физика					2	70	2	62
9	Геометрија					2	70		
10	Увод у анализу							2	62
11	Социологија					2	70		
12	Филозофија							2	62

4.1.8. Обавезни предмети за образовни профил техничар мехатронике и техничар мехатронике - оглед

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД				
	Н		Г		Н		Г		Н		Г			Н		Г		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б
Српски језик и књижевност	3		111		3		111		3		105			3		93		
Страни језик I	2		74		2		74		2		70			2		62		
Физичко васпитање	2		74		2		74		2		70			2		62		
Математика	4		148		4		148		3		105			3		93		
Рачунарство и информатика		3		111														
Физика	2		74															
Техничко цртање		3		111														
Механика	3		111															
Електротехника са мерењима	2	1	74	37	1	1	37	37										
Техничка механика са механизмима					3		111											
Електроника					3		111											
Програмирање					2		74											
Предузетништво														2		62		

4.1.9. Стручни модули за образовни профил техничар мехатронике

СТРУЧНИ МОДУЛИ	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД				
	Н		Г		Н		Г		Н		Г			Н		Г		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б
Припрема електромашинских материјала		3*		111*														
Хидрауличке и пнеуматске компоненте					2	1	74	37										
Машински елементи					2	2	74	74										
Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања										3		105	18					
Дигитална електроника									2	2	42	42						
Микроконтролери										4		56						
Мерни претварачи										3		39						
Системи управљања									2	1	44	22	24					
Електрични погон и опрема у мехатроници									2	2	70	70	18					
Моделирање са анализом елемената и механизма										3		105						
Програмабилни логички контролери														1	2	31	62	
Мехатронски системи														3		93		30
Тестирање и дијагностика мехатронских система															5		155	30
Одржавање и монтажа мехатронских система															5		155	30

* практична настава

4.1.10. Изборни предмети за образовни профил техничар мехатронике и техничар мехатронике - оглед

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **изборног предмета предвиђена Програмом огледа** – са недељним фондом од 2 часа.

Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Други страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62
2	Историја - изабране теме	2	74	2	74				
3	Хемија	2	74						
4	Рачунарство и информатика 2			2	74	2	70	2	62
5	Објектно програмирање					2	70		
6	Геометрија					2	70		
7	Увод у анализу							2	62
8	Роботика							2	62

**4.1.11. Обавезни општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар
информационих технологија - оглед**

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	105	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	70	2	70	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	70	2	62
4	Математика	4	148	4	148	3	105	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Физика	2	74						
8	Географија	1	37						
9	Хемија	2	74						
10	Уметност			1	37				
11	Социологија са правима грађана					1	35		
12	Етика					1	35		

* вежбе

4.1.12. Обавезни стручни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				блок	ЧЕТВРТ РАЗРЕД				блок
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње			недељно		годишње		
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	
1	Основе електротехнике	3	2	111	74	3		105											
2	Рачунарска графика и мултимедија		2		74														
3	Програмирање		2		74	2	2	70	70	2	2	70	70			3		93	
4	Апликативни програми						2		70										
5	Електроника					3	1	105	35										
6	Рачунарски хардвер						2		70										
7	Веб дизајн						2		70										
8	Веб програмирање										3		105			3		93	
9	Оперативни системи										2		70						
10	Рачунарске мреже и комуникације									2	1	70	35						
11	Информативни системи и базе података									3	2	105	70						
12	Интернет технологије и сервиси														2	1	62	31	
13	Заштита информационих система														2	1	62	31	
14	Електронско пословање														2	1	62	31	
15	Техничка документација															2		62	
16	Предузетништво															2		62	
17	Практична настава		2*		74		2*		130					60					90

* практична настава

4.1.13. Изборни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **два изборна предмета предвиђена Програмом огледа** – сваки по 1 час или **један изборни предмет** са недељним фондом од 2 часа у другом и трећем разреду. Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	35	1	35	1	31

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Стручни предмети</i>									
1	Пословне комуникације					2	70		
2	Примењена електроника					2	70		
3	Софтверски мултимедијални алати					2	70		
4	Управљање пројектима							2	62
5	Базе података							2	62
6	Рачунари у системима управљања							2	62
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Биологија					2	70		
2	Музичка уметност					1	35		
3	Ликовна култура					1	35		
4	Алгебра са аналитичком геометријом					2	60		
5	Једначине, диференцијални и интегрални рачун							2	62
6	Социологија							2	62
7	Филозофија							2	62
8	Физика							2	62

4.1.14. Општеобразовни предмети за образовне профиле електромеханичар за термичке и расхладне уређаје и електромонтер мрежа и постројења

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	2	70	2	62
2	Страни језик	2	74	2	70	2	62
3	Устав и права грађана					1	31
4	Историја	3	111				
5	Географија	2	74				
6	Музичка уметност	1	37				
7	Ликовна култура	1	37				
8	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	62
9	Математика	3	111	2	70	2	62
10	Физика	2	74				
11	Хемија	2	74				
12	Рачунарство и информатика	2*	74*				
13	Екологија и заштита животне средине	1	37				

* вежбе

4.1.15. Изборни предмет за образовне профиле електромеханичар за термичке и расхладне уређаје и електромонтер мрежа и постројења

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	30	1	31
2	Верска настава	1	37	1	30	1	31

4.1.16. Стручни предмети за образовни профил електромеханичар за термичке и расхладне уређаје

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				блок	ТРЕЋИ РАЗРЕД				блок
		недељно		годишње		недељно		годишње			недељно		годишње		
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	
1	Основе електротехнике	3		111		2		70							
2	Техничко цртање		1		37										
3	Електрична мерења					2	1	70	35						
4	Електроника					2	1	70	35						
5	Економика и организација предузећа										2		62		
6	Електричне инсталације					2		70							
7	Електричне машине										2		62		
8	Електротермички уређаји					2		70			2		62		
9	Расхладни уређаји										3		93		
10	Практична настава		4		148		12		420	60		12		372	90

4.1.17. Стручни предмети за образовни профил електромонтер мрежа и постројења

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				блок	ТРЕЋИ РАЗРЕД				блок
		недељно		годишње		недељно		годишње			недељно		годишње		
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	
1	Основе електротехнике	3		111		2		70							
2	Техничко цртање		1		37										
3	Електрична мерења					2	1	70	35						
4	Електроника					2	1	70	35						
5	Економика и организација предузећа										2		62		
6	Електричне инсталације					2		70							
7	Електрична постројења					2		70			2		62		
8	Електричне мреже										3		93		
9	Електричне машине										2		62		
10	Практична настава		4		148		12		420	60		12		372	90

4.2. ПОДРУЧЈЕ РАДА МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Образовни профили:

- машински техничар за компјутерско конструисање
- аутомеханичар
- механичар грејне и расхладне технике

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

4.2.1. Општеобразовни предмети за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	111	3	111	3	96
2	Страни језик	2	74	2	74	2	74	2	64
3	Социологија					2	74		
4	Филозофија							2	64
5	Устав и права грађана							1	32
6	Историја	2	74	2	74				
7	Географија			2	74				
8	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	74	2	64
9	Математика	5	185	4	148	5	185	5	160
10	Физика	2	74	2	74				
11	Биологија			2	74				
12	Хемија	2	74						
*	Ликовно и музичка уметност								

* факултативна настава

4.2.2. Изборни предмет за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	37	1	32
2	Верска настава	1	37	1	37	1	37	1	32

4.2.3. Стручни предмети за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Рачунари и програмирање		4		148						4		148						
2	Машински материјали	2		74															
3	Техничко цртање са нацртном геометријом	2	2	74	74														
4	Механика	2		74		2		74											
5	Отпорност материјала					2		74											
6	Компјутерска графика						3		111										
7	Основи електротехнике и електронике					2		74											
8	Машински елементи					2		74		2		74							
9	Технологија обраде									3		111							
10	Организација рада													2		64			
11	Хидраулика и пнеуматика									2		74							
12	Термодинамика									2		74							
13	Аутоматизација и роботика													2	1	64	32		
14	Конструисање													2	3	64	96	60	
15	Испитивање машинских конструкција													2		64			
16	Моделирање машинских елемената и конструкција										2		74		3		96		
17	Практична настава										3		111						

4.2.4. Општеобразовни предмети за образовне профиле аутомеханичар и механичар грејне и расхладне технике

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	2	74	2	64
2	Страни језик	2	74	2	74	2	64
3	Устав и права грађана					1	32
4	Историја	3	111				
5	Географија	2	74				
6	Музичка уметност			1	37		
7	Ликовна култура			1	37		
8	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	64
9	Математика	3	111	3	111	2	64
10	Рачунарство и информатика	2*	74*				
11	Екологија и заштита животне средине	1	37				

* вежбе

4.2.5. Изборни предмет за за образовне профиле аутомеханичар и механичар грејне и расхладне технике

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	32
2	Верска настава	1	37	1	37	1	32

4.2.6. Стручни предмети за образовни профил аутомеханичар

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Хемија и машински материјали	2		74											
2	Техничка физика	2		74											
3	Техничко цртање		3		111										
4	Механика	3		111											
5	Основе електротехнике					2		74							
6	Машински елементи					2		74		2		64			
7	Технологија обраде					3		111							
8	Организација рада									2		64			
9	Технологија образовног профила					2		74		3		96			
10	Практична настава		4		148		12		444		14		448	60	

4.2.7. Стручни предмети за образовни профил механичар грејне и расхладне технике

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Хемија и машински материјали	2		74											
2	Техничка физика	2		74											
3	Техничко цртање		3		111										
4	Механика	3		111											
5	Основе електротехнике					2		74							
6	Машински елементи					2		74		2		64			
7	Технологија обраде					2		74							
8	Организација рада									2		64			
9	Основе енергетике					2		74							
10	Термодинамика и хидраулика					2		74							
11	Основе технике мерења и аутоматизације					2		74							
12	Постројења за грејање и климатизацију					2		74		4		128			
13	Практична настава		4		148										
14	Практична настава са технологијом						7		259		14		448	60	

4.3. ПОДРУЧЈЕ РАДА САОБРАЋАЈ

Образовни профили:

- техничар друмског саобраћаја
- возач моторних возила

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

4.3.1. Општеобразовни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	105	3	105	3	105	3	96
2	Страни језик	2	70	2	70	2	70	2	64
3	Социологија					2	70		
4	Филозофија							2	64
5	Историја	2	70	2	70				
6	Музичка уметност	1	35						
7	Ликовна култура			1	35				
8	Физичко васпитање	2	70	2	70	2	70	2	64
9	Математика	4	148	4	148	4	140	4	124
10	Рачунарство и информатика	2*	74*						
11	Географија	2	74						
12	Физика	2	74	2	74				
13	Хемија	2	74						
14	Биологија	2	74						
15	Устав и права грађана							1	31

* вежбе

4.3.2. Изборни предмет за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

4.3.3. Стручни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B		T	B			
1	Саобраћајни системи	2		74															
2	Механика	2		74		2		70											
3	Техничко цртање		2		74														
4	Мотори и моторна возила					2		70		3		105			2		64		
5	Терет у саобраћају и механизација претовара					1		35		2		70							
6	Технологија материјала					1		35											
7	Електрични и електронски уређаји					2		70											
8	Основи саобраћајне психологије					2		70											
9	Машински елементи					2		70											
10	Безбедност саобраћаја									3		105							
11	Организација превоза									3		105			3		96		
12	Основи путева и улица									2		70							
13	Интегрални транспорт									2		70							
14	Регулисање саобраћаја														2		64		
15	Гараже, сервиси и паркиралишта														2		64		
16	Шпедиција														2		64		
17	Економика и организација саобраћаја														2		64		
18	Практична настава		2		74		4		140 60*		4		140	60		5		160	70

* блок настава

5.3.4. Општеобразовни предмети за образовни профил возач моторних возила

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	105	3	96
2	Страни језик	2	74	2	70	2	64
3	Устав и права грађана					1	32
4	Историја	3	111				
5	Географија	2	74				
6	Музичка уметност	1	37				
7	Ликовна култура			1	35		
8	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	64
9	Математика	3	111	3	105	2	64
10	Рачунарство и информатика	2*	74*				
11	Физика	2	74				
12	Хемија	2	74				
13	Екологија и заштита животне средине			1	35		

* вежбе

5.3.5. Изборни предмети за образовни профил возач моторних возила

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	32
2	Верска настава	1	37	1	35	1	32

5.3.6. Стручни предмети за образовни профил возач моторних возила

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Технологија материјала	2		74											
2	Моторна возила	2		74		3		105			3		96		
3	Електрични и електронски уређаји на возилу					1		35							
4	Техничко цртање		1		37										
5	Основи машинства					2		70							
6	Техничка механика					2		70							
7	Безбедност саобраћаја										2		64		
8	Основи саобраћајне психологије					2		70							
9	Терет са интегралним транспортом					3		105							
10	Регулисање саобраћаја					2		70							
11	Превоз путника и робе										3		96		
12	Саобраћајна инфраструктура										3		96		
13	Транспортно право и шпедиција										2		64		
14	Пословање саобраћајних предузећа										2		64		
15	Практична настава		4		148		4		140	60		5		160	70

4.4. ПОДРУЧЈЕ РАДА ЛИЧНЕ УСЛУГЕ

Образовни профили:

- женски фризер

4.4.1. Општеобразовни предмети за образовни профил женски фризер

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	105	3	105	3	90
2	Страни језик	2	70	2	70	2	60
3	Историја	3	105				
4	Музичка уметност			1	35		
5	Ликовна култура			1	35		
6	Физичко васпитање	2	70	2	70	2	60
7	Математика	3	105	2	70		
8	Рачунарство и информатика	2*	70*				
9	Географија	2	70				
10	Физика	2	70	2	70		
11	Хемија	2	70	2	70	2	60
12	Екологија и заштита животне средине	2	70				
13	Устав и права грађана					1	30

* вежбе

4.4.2. Изборни предмети за образовни профил возач женски фризер

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	35	1	35	1	32
2	Верска настава	1	35	1	35	1	32

5.4.3. Стручни предмети за образовни профил женски фризер

		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД				
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње		
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>Б</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>Б</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>Б</i>
1	Познавање препарата	2		70			2		70							
2	Основе анатомије и физиологије	2		70												
3	Хигијена						2		70							
4	Прва помоћ										60					
5	Психологија						2		70							
6	Основе дерматологије											2		60		
7	Књиговодство											2		60		
8	Естетско обликовање фризура											2		60		
9	Практична настава са технологијом рада		5		175	60		11		385			15		450	120

5. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

(Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа)

Наставни принципи су правила и законитости којима се руководи наставник у свом раду да би успешно остварио предвиђене задатке. Од посебног значаја су:

- Начело систематичности и поступности,
- Начело примерености и напора,
- Начело индивидуализације и социјализације
- Начело активности и развоја,
- Начело рационализације и економичности.

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује стицање знања, вештина и вредносних ставова који доприносе развоју и успеху ученика.

Систем образовања и васпитања мора да осбособи ученике да:

- усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање,
- овладају знањем и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада,
- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење,
- раде ефикасно као део тима, групе, организације и заједнице,
- прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације,
- ефикасно комуницирају користећи разне видове комуникације,
- ефикасно и критички користе научна и технолошка знања,
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани,
- покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха.

Начин оставривања прописаних наставних планова и програма

5.1.електротехничар рачунара

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Основе електротехнике	15	2		
	Рачунарска графика и мултимедија	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Примена рачунара у електротехници	15	2		
	Електрична мерења	15	2		
	Електроника I	15	2		
	Програмирање	15	2		
	Практична настава	15		2	
III	Мерења у електроници	10	3		
	Електроника II	10	3		
	Дигитална електроника	10	3		
	Програмирање	10	3		3
	Рачунари	10	3		3
IV	Програмирање	10	3		3
	Рачунари	10	3		3
	Рачунарске мреже и комуникације	10	3		
	Основе аутоматског управљања	10	3		3

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

5.2. електротехничар за електронику на возилима и електротехничар за електронику на возилима - оглед

Предвиђени број ученика у одељењу је 30 (24).

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15/12	2		
	Конструкциони материјали	15/12		2	
	Електротехнички материјали	15/12		2	
	Техничко цртање	15/12	2		
	Основе електротехнике	15/12	2		
II	Основе електротехнике	15/12	2		
	Мотори СУС и моторна возила	15/12		2	
	Електроника	15/12	2		
	Електрични и електронски системи на возилу	15/12		2	
	Мотори СУС и моторна возила	15/12		2	
III	Електроника	15/12	2		
	Електрични и електронски системи на возилу	15/12		2	2
	Предузетништво	15/12	2		
IV	Електрични и електронски системи на возилу	15/12		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

5.3. техничар мехатронике и техничар мехатронике - оглед

Предвиђени број ученика у одељењу је 30 (24).

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет / модул	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Техничко цртање	15 /12	2		
	Електротехника са мерењима	15 /12	2		
	Припрема електромашинских материјала	15 /12		2	
	Рачунарство и информатика	15 /12	2		
II	Електротехника са мерењима	15 /12	2		
	Хидрауличке и пнеуматске компоненте	15 /12	2		
	Машински елементи	15 /12	2		
III	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања	15 /12	2		2
	Дигитална електроника	15 /12	2		
	Микроконтролери	15 /12	2		
	Мерни претварачи	15 /12	2		
	Системи управљања	15 /12	2		2
	Електрични погон и опрема	15 /12	2		2
IV	Моделирање са анализом елемената и механизма	15 /12	2		
	Предузетништво	15 /12	2		
	Програмабилни логични контролери	15 /12	2		
	Мехатронски системи 1 или 2*	15 /12			2
	Тестирање и дијагностиковање мехатронских система	15 /12	2		2
	Одржавање и монтажа мехатронских система	15 /12	2		2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

5.4. електротехничар информационих технологија – оглед

Предвиђени број ученика у одељењу је 24.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Наставни план и програм за образовни профил Електротехничар информационих технологија - оглед остварује се у школама где су школски простор, опрема и наставна средства прописани:

- Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме ("Просветни гласник", број 7/91).

- Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле III и IV степена стручне спреме у стручним школама подручја рада Електротехника ("Просветни гласник", број 8/91).

- Наставници сами припремају потребна наставна средства (дијапозитиве, графофолије, шеме и Power Поинт презентације) у складу са овим наставним програмом, користећи:

- публикована мултимедијална наставна средства (штампана литература, различите публикације, збирке дијапозитива и електронске публикације);

- одговарајуће софтверске пакете;

- Интернет.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи - до	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	12	2		
	Основе електротехнике	12	2		
	Рачунарска графика и мултимедија	12	2		
	Програмирање	12	2		
	Практична настава	12		2	
II	Програмирање	12	2		
	Апликативни програми	12	2		
	Електроника	12	2		
	Рачунарски хардвер	12	2		
	Веб дизајн	12	2		
	Практична настава	12		2	2
III	Програмирање	12	2		
	Веб програмирање	12	2		
	Информациони системи и базе података	12	2		
	Рачунарске мреже и комуникације	12	2		
	Оперативни системи	12	2		
	Практична настава	12			2

Разред	Предмет	Број ученика у групи - до	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
IV	Програмирање	12	2		
	Веб програмирање	12	2		
	Интернет технологије и сервиси	12	2		
	Заштита информационих система	12	2		
	Електронско пословање	12	2		
	Техничка документација	12	2		
	Предузетништво	12	2		
	Практична настава	12			2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку, пракса	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	35	2	37
IV	31	3	34

5.5. машински техничар за компјутерско конструисање

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама или раионицама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунари и програмирање	15	2		
	Техничко цртање са нацртном геометријом	15	2		
	Компјутерска графика	15	2		
II	Рачунари и програмирање	15	2		
III	Моделирање машинских елемената и конструкција	15	2		
	Практична настава	10		3	
	Рачунари и програмирање	15	2		
IV	Конструисање	15	2		2
	Моделирање машинских елемената и конструкција	15		2	
	Аутоматизација и роботика	15	2		

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	32	2	34

5.6. техничар друмског саобраћаја

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама или раионицама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	2
III	Практична настава	15		2	2
IV	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	35	2	37
IV	32	2	34

5.7. електромеханичар за термичке и расхладе уређаје

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Електрична мерења	15	2		
	Електроника	15	2		
	Практична настава	15		2	2
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	31	3	34

5.8. електромонтер мрежа и постројења

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Електрична мерења	15	2		
	Електроника	15	2		
	Практична настава	15		2	2
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	31	3	34

5.9. аутомеханичар

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	32	2	34

5.10. механичар грејне и расхладне технике

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	32	2	34

5.11. возач моторних возила

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	32	2	34

5.12. женски фризер

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, фризерским салонима.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	35	2	37
II	35	2	37
III	30	4	34

5.13 Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима којима је потребна додатна подршка

Значајан број ове деце већ је идентификован у основној школи и већ је радио по неком прилагођеном програму, одређени број ученика се уочава у првом разреду.

У раду са ученицима који имају проблема у учењу школски психолог, у сарадњи са разредним старешином и предметним наставницима, предузимају следеће активности:

- За сваког ученика коме је потребна додатна подршка израђује се педагошки профил, као основа за прављење индивидуалног плана подршке,
- Упућују их у методе и технике успешног учења,
- Мотивишу их за допунски рад и школско учење,
- Прате њихов емоционални и социјални развој,
- Помажу им у реалном планирању њиховог професионалног развоја.

Стручни тим за инклузивно образовање посебну пажњу посвећује ученицима са израженијим проблемима у развоју и учењу.

5.14 Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима са посебним способностима

За ученике који покажу посебну надареност и интересовање у школи се поред додатне наставе организује и рад у секцијама.

О праћењу ученика са проблемима у развоју и учењу, а такође и обдарених, школски психолог води педагошку документацију.

6. ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ПРОГРАМ ДОДАТНЕ, ДОПУНСКЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

Остали обавезни облици непосредног образовно-васпитног рада су: додатна, допунска и припремна настава.

Додатни рад се остварује за ученике који постижу изузетне резултате и показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета.

Циљ додатног рада је да омогући одабраним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Задаци су:

- задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење;
- подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика;
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности;
- груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају улови за индивидуализацију додатног рада;
- идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Организација и извођење ове наставе обављаће се на садржајима предвиђеним радовним наставним планом и програмом, али се сходно интересовањима и потребама ученика ти садржаји проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука, и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада.

Наставник треба да упућује ученике да самостално испитују разне појаве, да се служе литературом, приручницима, користе Интернет, да помаже у истраживању...

Допунски рад се организује за ученике који стално или повремено заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја у редовној настави и самим тим не постижу задовољавајући успех из појединих предмета.

Потреба за организовање допунског рада утврђује се током школске године чим се испоље тешкоће и уочи заостајање појединих ученика у савлађивању садржаја неких наставних предмета. Програм допунске наставе биће урађен у складу са реалним потребама ученика.

Припремни рад се организује за:

- редовне ученике који упућени на полагање разредног испита,
- редовне ученике који упућени на полагање попризног испита,
- редовне ученике завршних разреда за полагање завршног и матурског испита,
- ванредне ученике.

Организује се према садржајима из програма образовања.

Циљ допунског и припремног рада је да омогуће ученицима да се лакше укључе у редован образовно-васпитни процес.

Задаци су:

- ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;
- усклађивање овако утврђених садржаја са потребама и могућностима ученика;
- пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.
- припрему ученика за полагање испита

Табеларни приказ годишњег фонда часова допунске, додатне и припремне наставе

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – четворогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње	IV разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – трогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

7. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

У школи се не изучавају факултативни предмети али је могуће да се у складу са интересовањем ученика организује настава из предмета матерњи језик са елементима националне културе.

8. ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Факултативни облици образовно-васпитног рада имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци су:

- проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

Факултативни ваннаставни облици се организују као:

1. културна и јавна делатност школе,
2. стваралачке и слободне активности ученика,
3. екскурзије, излети и стручне посете.

8.1. ПРОГРАМ КУЛТУРНЕ И ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ ових активности је интеракција Школе са локалном заједницом, оспособљавање ученика да користе културне вредности које им пружа локална заједница за њихов свестран развој и богатији лични живот у слободном времену, проширивање знања ученика из националне културе, промовисање културних вредности, као и презентовање оних резултата у којима Школа богати културни и друштвени живот локалне заједнице и афирмацију школе као културног центра.

Културне активности школе су: обележавање дана Светог Саве, свечано обележавање завршетка школске године за ученике завршних разред, организована посета позоришним представама, изложбама, књижевним вечерима, учешће на разним смотрама, учешће у „Плесу матураната“, у културним и јавним манифестацијама у граду (свечане академије, трибине, дебате, промоције, музички наступи, јубилејима који се обележавају у локалној заједници), обележавање Светског дана борбе против СИДЕ, учешће у обележавању Недеље Црвеног Крста, учешће ученика на кросу РТС-а, Дану изазова, као и другим културним дешавањима који се организују.

8.2. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

У циљу јачања образовно – васпитне делатности школе, подстицања развоја индивидуалних склоности и интересовања ученика, развијању и неговању другарства и пријатељства, јачању тимског рада, обогаћивања друштвеног живота ученика и правилног коришћења слободног времена Школа реализује слободне активности које се спроводе кроз рад секција и друштвено - користан рад ученика.

Ученици се на основу својих интересовања опредељују за учешће у раду секција а Школа ствара неопходне услове (простор, водитељски рад наставника и др.) за рад секција.

Преглед секција у школи:

- Рецитаторска секција,
- Литерарна секција,
- Информатичка секија,
- Спортске секције (гимнастика, мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, плес, стрељаштво),
- Бицикличка секција,
- Секција ученичког предузетништва,
- Технолошка иновација,
- Безбедност саобраћаја,
- Новинарска секција – интернет новине,
- ХИПКО – секција,
- Секција за програмирање Лего робота.

Ово није коначна листа секција. Секције је могуће организовати и у складу са конкретним предлозима и предметом интересовања ученика.

8.3. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Задаци екскурзије су:

- проучавање објеката и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
- подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.
- савлађивање и продубљивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и саставни су део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке,
- садржаје којима се постављени циљеви остварују,
- планирани обухват ученика,
- носиоце предвиђених садржаја и активности,
- време трајања екскурзије,
- путне правце,
- техничку организацију и
- начин финансирања.

Екскурзија за први и други разред се одвија у Републици Србији. Екскурзија за трећи и четврти разред може да се организује и у земљи и у иностранству.

Екскурзија може да траје:

- за ученике првог разреда – до три наставна дана;
- за ученике другог разреда – до три наставна дана;
- за ученике трећег и четвртог разреда – до пет наставних дана.

Школа ће у складу са потребама образовних профила организовати једнодневне стручне посете и излете које ће обухватити:

- посета сајму аутомобила,
- посета сајму технике,
- обилазак производних предузећа,
- једнодневне посете културно – историјским споменицима.
- једнодневне посете манастирима који се организују у оквиру верске наставе.

Приликом извођења екскурзија, стручних посета и излета максимална пажња мора бити посвећена свим видовима заштите и безбедности ученика.

9. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

Каријерно вођење и саветовање помаже ученицима да процене своје способности, интересовања и вредности, да добију информације о могућностима образовања након завршетка средње школе и запослења, позиционирају себе на тржишту рада како у односу на захтеве самог тржишта, тако и у односу на сопствене способности, интересовања и искуство.

Васпитно-образовни циљ каријерног вођења и саветовања је формирање зреле и одговорне личности, способне да доноси добро промишљене и одговорне одлуке о властитој професионалној будућности и да их спроводи у дело.

Програм каријерног вођења и саветовања обухвата информисање, саветовање, вођење и доношење одлука о професији код ученика. Циљ програма јесте да помогне ученицима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери, да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова, да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора. Каријерно саветовање и вођење треба да пружи подршку младима да боље разумеју себе и своје потребе, да превазиђу могуће баријере у погледу учења, напредовања у будућим професијама.

Програм каријерног вођења и саветовања намењен младим талентима и младима из осетљивих друштвених група треба да у оквиру основних стандарда уважи специфичности које важе за ове групације младих.

Програма каријерног вођења и саветовања за ученике односе се на следеће области:

а) Лични развој појединца:

- разумевање сопственог развоја, постигнућа и способности у односу на потенцијалне образовне и професионалне изборе и могућности;
- успостављање и анализирање личних циљева и планова у области каријере;
- разумевање образовних и професионалних избора и доношење одлука у складу са тим.

б) Истраживања могућности за учење и запошљавање – идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективно разликовање и формирање сопственог става о томе.

в) Планирање и управљање властитом каријером:

- оспособљавање за коришћење адекватних техника за доношење одлука о даљем учењу и професионалној каријери;
- разумевање и оспособљавање за процедуре пријављивања, конкурисања како за свет рада тако и за даље образовање;
- разумевање захтева послодаваца у погледу знања, вештина и способности запослених.

г) Развој предузетништва код ученика

- развијање разумевања за предузетништво, посао и могућности за образовање и каријеру након средње школе,
- стицање знања потребних појединцу за покретање малог бизниса,
- јачање мотивације ученика да буду активни, иновативни у раду и да без страха процењују и преузимају ризике, започињу сопствени бизнис, као и да буду одговорни и активни у оквиру било које радне обавезе.

У циљу реализације овог програма у школи се формира Тим за каријерно вођење и саветовање чији је задатак израда и спровођење акционог плана.

10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита и унапређење животне средине има за циљ: стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине – локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са законом.

У основи програма је подизање еколошке свести на што виши ниво кроз различите активности на часовима биологије и екологије и заштите животне средине, али и кроз иновације у настави, као што су пројектне активности у вези животне средине. Ученици треба да се оспособе да увиде проблем, да одреде степен загађења и дају неке своје предлоге за решавање актуелних еколошких проблема. Због тога се укључују и у велики број еколошких акција.

Основни васпитни задаци су:

- Стварање позитивне атмосфере и развијање љубави према природи;
- Развијање одговорног понашања;
- Да критички оцене личне поступке, а такође и поступке других грађана према животној средини на основу предвиђања могућности негативног деловања;
- Да сагледају правила индивидуалног понашања према животној средини;
- Да науче које су основне противуречности између друштва и природе;
- Да науче које су разноврсне појаве преображаваја животне средине у корист здравља људи;
- Да се упознају са мерама које друштво преузима у области заштите и унапређења животне средине;
- услове, последице и начине превазилажења стања у животној средини;
- Схватање значаја очувања природне равнотеже и разноврсности;
- Развијање свести о очувању свог животног окружења околине и одговорности;
- Испуњавање слободног времена ученика које би водило ризичном понашању, развијање вештина ствара узазове и искуства која испуњавају и обогаћују;
- Стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређивању школе, насеља, култивисању расада и неговању паркова;
- Оплемењивање уже и шире средине

Ови васпитни задаци остварили би се кроз следеће активности:

- Изложбе
- Трибине и предавања
- Прављење зидних новина
- Обележавање важних еколошких датума
- Рад на изради часописа, еко листа
- Уређење еколошког кутка у холу школе
- Сакупљање секундарних сировина
- Иновационе активности и тимски рад

Носиоци активности: наставници биологије, ученички парламент.

11. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Општи циљ програма: осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад ученика, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљ програма: унапређивање квалитета живота ученика, применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање деце.

1. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Мерама превенције биће обухваћени ученици, родитељи и сви радници школе. Активности на превенцији спроводиће се континуирано у току целе школске године у облику предавања, радионица, разговора са ученицима, родитељима и наставницима.

Општи задаци у превенцији су анализа и процена безбедоносне ситуације у школи, повезивање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, ученички парламент, Наставничко веће, Полицијска управа, Центар за социјални рад...), као и подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Све активности које се спроводе треба да обезбеде стварање атмосфере поверења, сигурности и поштовања дечјих права кроз јединствено деловање свих актера.

2. ЗАДАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ:

Начин реаговања, поступци и процедуре за реаговање детаљно су разрађени у Посебном протоколу за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Поступци и процедуре деловања биће изабрани на основу процене нивоа ризика за безбедност детета.

Задаци у интервенцији:

1. Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља уз сарадњу са релевантним службама (Полицијска управа, Центар за социјални рад...) и континуирано евидентирање случајева насиља
2. Подршка деци која трпе насиље
3. Рад са децом која врше насиље
4. Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
5. Саветодавни рад са родитељима.

Носиоц реализације Програма је Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, а у реализацију су укључени сви запослени у школи, родитељи ученика, радници ПУ Зајечар, Центра за социјални рад и друге интересне стране.

Тим за сваку школску годину доноси Акциони план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Учешће школе у пројекту „Школа без насиља“ даће свој допринос у развијању Школе као безбедног окружења за развој деце.

12. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Могућност сваког детета да стекне основна умења из пре свега базичних спортова кроз редовну наставу физичког васпитања и спортску секцију представља предусловом за стварање спортске културе једне земље. Рад школских спортских секција важан је и за рано препознавање талената у много широј бази него сто су то спортски клубови.

Афирмацијом школских спортских такмичења долази до значајнијег вредновања уложеног труда и рада младих људи у њиховим срединама и самим тим промоција правих вредности.

Потреба за физичком активношћу деце и младих данас је израженија него икад; ниво физичке активности није задовољавајућег обима, ни интензитета. У том смислу, физичко и здравствено васпитање у школама, има и важну компензаторну функцију, тј. од значаја је за корекцију неповољног обрасца физичке активности деце и омладине нарушеног између осталог и лошим условима живота.

Зато је поред квалитетне редовне наставе неопходно ученицима омогућити и понудити велики број ваннаставних активности, конкретно за област физичког и здравственог васпитања, афирмисати школски спорт кроз учешће великог броја ученика у раду школских спортских секција.

Физичко васпитање представља основу школског спорта. Школски спорт и физичко васпитање су међусобно повезани многоструким и сложеним везама и међусобно се допуњују, делећи заједничке темељне циљеве: допринос здрављу и складном развоју личности.

Физичко васпитање омогућава ученицима да стекну базичне кретне вештине и неопходна знања, формирају позитивне ставове према физичкој активности и спорту, припремајући их за активан начин живота. Бављење школским спортом омогућава деци и младима да кроз такмичења различитог нивоа унапреде своје моторичке компетенције, социјалне вештине и самопоштовање.

Школски спорт у први план истиче партиципацију и висок ниво активности свих учесника, уз коришћење инклузивних стратегија које свим ученицима омогућавају да доживе успех. Промовише активно учествовање ученика, јер је то и основни разлог због којег се ученици опредељују за школски спорт (желе да вежбају, играју утакмице, буду активни).

Бављење школским спортом треба да буде забавно, пријатно искуство, које укључује игру, дружење, узајамно помагање и, наравно, учење и напредовање у складу са могућностима. Школски спорт одликује балансиран приступ спортском, школском и личном развоју ученика. Важан је и процес (само бављење спортом, напор који се улаже, радост због нечега што се научило), а не само продукт (резултат, освојено место, медаља). Такође, важан циљ тиче се формирања трајног интересовања за бављење спортом, што може допринети бављењу спортским или рекреативним активностима током целог живота.

Реализација школског спорта

Поред редовних часова, који су у распореду, школски спорт се може реализовати и кроз ванчасовне и ваншколске активности, као што су: упућивање ученика на самостално вежбање, слободне активности – школске спортске секције, кросеви, логоровање, зимовање, спортске активности од значаја за друштвену средину, школска и друга спортска такмичења, приредбе и јавни наступи.

Спортске секције намењене су ученицима који испољавају посебне склоности и интересовања за спорт. Секцију води наставник физичког васпитања према посебно сачињеном програму рада. Наставник приликом израде програма рада секције, мора да узме у обзир карактеристике ученика, материјално-техничке услове рада, као и програм школских спортских такмичења.

Школска спортска такмичења одвијају се на више нивоа:

- унутаршколска (међуодељенска и међуразредна) чији план доноси Стручно веће за физичко васпитање,
- школска такмичења која организује Спортски савез града Зајечара и Савез за школски спорт Србије) на градском, општинском, окружном и републичком нивоу.

Носиоци реализације школског спорта:

1. наставници физичког васпитања,
2. Спортски савез Града Зајечара,
3. Савез за школски спорт Србије

13. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Школа прати и активно учествује у дешавањима у локалној заједници. Школа заједно са представницима локалне заједнице и социјалним партнерима планира садржаје и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

Аспекти сарадње са локалном заједницом се огледају кроз:

Унапређење материјално – техничке опремљености школе, укључивање ученика у спортска и културна дешавања у локалној заједници, учешће ученика у разним хуманитарним акцијама које се спроводе, стварање безбедног окружења у коме ученици бораве и раде, каријерно вођење ученика, превенцију болести зависности и малолетничке деликвенције, социјални развој ученика, унапређење образовно – васпитног рада школе.

Институције са којима школа сарађује су: Градска управа, основне и средње школе, Библиотека “Светозар Марковић”, ЦЕКИТ, Позориште Тимочке Крајине „Зоран Радмиловић“, Спортски Савез, ПУ Зајечар, Завод за јавно здравље „Тимок“, Црвени Крст, Служба за трансфузију, Саветовалиште за младе, Центар за социјални рад, Факултет за менаџмент, Канцеларија за младе, ЈАЗАС, Национална служба за запошљавање, локални медији, ТОЦ, ЗИ.

14. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Сарадња породице и Школе има за циљ редовно и правовремено информисање родитеља о активностима у школи, саветовање и едукацију родитеља за одговорно родитељство, унапређење образовно – васпитног рада, укључивање родитеља у васпитно – образовни рад, праћење напредовања ученика, идентификовање и отклањање евентуалних потешкоћа у учењу и понашању ученика и укључивање родитеља у активности школе.

Сарадња са родитељима ће се одвијати током читаве школске године. Облици сарадње породице и школе су:

- Индивидуална сарадња одељењских старешина и предметних наставника са родитељима,
- Сарадња родитеља и школског психолога,
- Сарадња родитеља са директором и помоћником директора школе,
- Родитељски састанци (редовни и ванредни),
- Рад са родитељима у групама (организовање трибина, радионица и предавања),
- Учесће представника родитеља у раду Школског одбора, Савета родитеља и тимова у школи.

15. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности Школе, родитеља и локалне самоуправе усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду, као и значаја поштовања законских аката који реулишу ову област.

Активности које се спроводе у оквиру овог програма су: обука запослених за поштовање прописа из области заштите и безбедности на раду, против пожарне заштите и реаговања у ванредним ситуацијама, пружању прве помоћи. Упознавање и обука ученика за примену мера заштите на раду, као и подизање нивоа свести код ученика о значају поштовања прописа из области заштите и безбедности на раду.

16. ПРОГРАМ РАДА ЂАЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент је Законом загарантована формална институција која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Ђачки парламент Школе чине по два представника одељењских заједница који се бирају сваке школске године. Ђачки парламент ради по свом пословнику уз помоћ наставника ментора.

Циљеви рада Ђачког парламента:

- Остваривање слобода ученика: говора, изражавања сопственог мишљења, удруживања
- Остваривање сопствених права, не угрожавајући права других
- Развијање демократских знања и вредности, кроз прихватање различитости
- Оснаживање младих за доношење заједничких одлука прихватљивих за све стране
- Поспешивање личног развоја ученика
- Развијање самопоуздања и личне одговорности
- Развијање спремности за прихватање различитости, развијање самоконтроле, објективности и реалности
- Остваривање боље комуникације, уважавања, поштовања, активног слушања
- Побољшање атмосфере и живота у школи
- Развијање колективног односа и партнерства са наставницима, стручним сарадницима, директорима, родитељима
- Оснаживање младих за боље разумевање потреба и проблема својих вршњака, као и прихватање верских, расних, националних, имовинских и полних различитости
- Оснаживање младих за покретање и учествовање у пројектима у сарадњи са органима школе и локалном заједницом
- Боља информисаност ученика

17. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Активности праћења	Начин праћења	Време праћења	Носиоци активности
Реализација часова редовне, додатне и допунске наставе и слободних активности	Увидом у: 1.Књигу евиденције образовно-васпитног раду у средњој школи 2.Књигу евиденције осталих облика о-в. рада	1.Континуирани свакодневни увид 2.Сумарни преглед на крају класифик. периода	1. Резердне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор 4. Помоћник директора 5. Психолог
Припремљеност наставника за час и услови извођења наставе (уважавање дидактичких принципа)	1.Увидом у припреме за час наставника 2. Обилазак часова према распореду обилазака и указаној потреби	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Реализација садржаја редовне, допунске и додатне наставе и слободних активности (облици, методе, средства)	1.Увидом евидентираних садржаја у: - Књизи евиденције образовно-васпитног рада у средњој школи - Књизи евиденцији осталих облика о-в. рада 3.Обилазак часова	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Праћење напредовања ученика	1. Увидом у : - Књигу евиденције образовно-васпитног рада у средњој школи - Личним евиденцијама наставника и психолога 2. Обилазак часова 3 Евиденција о резултатима са такмичења	Континуирано у току школске године и периодично на класификационим периодима	1. Директор, 2. Помоћник директора, 3. Школски психолог
Реализација завршних и матурских испита	Увидом у записнике комисија о завршним и матурским испитима	Након завршених испита	1. Разредне старешине, 2. Предметни наставници, 3. Директор
Сарадња са родитељима	1.Увидом у евиденцију сарадње родитеља са школом (присуство родитељским састанцима, отвореним вратима, индивидуални контакт са разред. стар, предметним наставницима, директором, психологом) у Књизи евиденције образ-васп. рада сред. шк. и личној евиденцији наставника, директора, психолога	У току целе школске године	1. Резердне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор 4. Помоћник директора 5. Школски психолог
Реализација екскурзија, излета и стручних посета	Извештаји Наст. већу, Школском одбору и Савету родитеља	Након реализације	Вођа пута и разредне старешине
Сарадња школе и локалне заједнице	1.Увидом у Књизгу евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи 2.Извештаји о реализацији акција	Након реализације активности	1. Разредне старешине 2. Помоћник директора 3. Директор

САДРЖАЈ

Увод.....	1
1. Полазне основе школског програм.....	2
2. Сврха, циљеви и задаци школског програма.....	4
3. Назив, врста и трајање програма образовања и васпитања које школа остварује.....	5
4. Преглед обавезних, обавезних – изборних, изборних предмета по подручјима рада и образовним профилима	6
4.1. Подручје рада електротехника	6
4.2. Подручје рада машинство и обрада метала	19
4.3. Подручје рада саобраћај.....	23
4.4. Подручје рада личне услуге.....	27
5. Начин остваривања школског програма	29
6. Остали обавезни облици образовно васпитног рада – програм додатне, допунске и припремне наставе	43
7. Факултативни наставни предмети	44
8.1. Програм културне и јавне делатности школе	45
8.2. Програм слободних активности	45
8.3. Програм излета и екскурзија	46
9. Програм каријерног вођења и саветовања	48
10. Програм заштите животне средине	49
11. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програм превенције других облика ризичног понашања.....	50
12. Програм школског спорта	51
13. Програм сарадње са локалном заједницом.....	53
14. Програм сарадње са породицом	53
15. Програм безбедности и здравља на раду	54
16. Програм рада ђачког парламента	54
17. Праћење остваривања школског програма.....	55

Прилози:

- Програм предмета за образовни профил електротехничар рачунара
- Програм предмета за образовни профил електротехничар за електронику на возилима
- Програм предмета за образовни профил техничар мехатронике
- Програм предмета за образовни профил електромеханичар за термичке и расхладне уређаје
- Програм предмета за образовни профил електромонтер мрежа и постројења
- Програм предмета за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање
- Програм предмета за образовни профил аутомеханичар
- Програм предмета за образовни профил механичар грејне и расхладне технике
- Програм предмета за образовни профил техничар друмског саобраћаја
- Програм предмета за образовни профил возач моторних возила
- Програм предмета за образовни профил женски фризер
- Програм изборних предмета
- Програм матурских и завршних испита